

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

550. SESJA PLENARNA EKES-U, 19.2.2020–20.2.2020

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego »Roczna strategia zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r.«”

[COM(2019) 650 final]

(2020/C 120/01)

Sprawozdawca: **Tommaso DI FAZIO**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 6.2.2020
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej
Data przyjęcia przez sekcję	4.2.2020
Data przyjęcia na sesji plenarnej	19.2.2020
Sesja plenarna nr	550
Wynik głosowania	120/1/3
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES przyjmuje z zadowoleniem podejście przyjęte w rocznej strategii wzrostu gospodarczego na 2020 r. oparte na czterech podstawowych filarach ochrony środowiska, wydajności, stabilności i sprawiedliwości. W szczególności uważa, że cel zrównoważenia środowiskowego jest – jak słusznie utrzymuje się w ramach strategii – niezbędnym punktem odniesienia, na którym należy oprzeć decyzje i wysiłki całego społeczeństwa, a także środki, które będzie można i będzie chciało się w jego ramach przedsięwziąć, dążąc skutecznie do osiągnięcia celów wytyczonych na 2030 r. i neutralności środowiskowej w 2050 r. Zaleca w związku z tym zapewnienie możliwości ich przyspieszenia zawsze wówczas, gdy wymagać tego będą wskaźniki pogorszenia stanu środowiska.

1.2. EKES odnosi się przychylnie do uwzględnienia celów zrównoważonego rozwoju Narodów Zjednoczonych na 2030 r. w wizji strategicznej Komisji odnośnie do wszystkich obszarów polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia, gdyż przyczyni się to do służącej wszystkim europejskiej społecznej gospodarki rynkowej i zagwarantuje zrównoważenie, włączenie społeczne i konkurencyjność wzrostu.

1.3. EKES jest przekonany, że zrównoważony rozwój jest istotnym elementem wszelkich pomyślnych strategii konkurencyjności i że Europa powinna rozwinąć pobudzającą do niego siłę napędową w sferze gospodarki, wzmacniając swą pozycję na świecie jako innowator w oparciu o model gospodarki o obiegu zamkniętym i przejście na nowe zrównoważone paradygmaty rozwoju oraz tworząc następną generację możliwości biznesowych opartych na popycie na zrównoważone rozwiązania.

1.4. EKES wyraża zadowolenie ze zmiany zapowiedzianej w rocznej strategii polegającej na odejściu od obecnego sposobu myślenia skoncentrowanego na programowaniu oraz krótko- i średnioterminowych celach i opracowaniu strategii ukierunkowanych na perspektywę długofalową. Wymagają tego inwestycje niezbędne do realizacji strategii zrównowazenia środowiskowego za pomocą złożonych, zintegrowanych planów energetycznych i klimatycznych sporządzonych przez państwa członkowskie i zatwierdzonych przez Komisję.

1.5. EKES zwraca się do Komisji, by do wizji strategicznej włączyła wymóg szybkiego rozwoju inteligentnych, interoperacyjnych, materialnych i niematerialnych sieci infrastrukturalnych, które są niezbędne do urzeczywistnienia i zrównowazonego rozwoju dobrze wyposażonego i spójnego jednolitego rynku europejskiego w celu zagwarantowania harmonijnego i sprawiedliwego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

1.6. EKES popiera zawarte w rocznej strategii wytyczne w sprawie inwestycji w niematerialnych dziedzinach nauczania, szkolenia i doskonalenia kompetencji, gdyż uważa je za niezbędne i kluczowe. Są to inwestycje długo- i bardzo długoterminowe w poprawę funkcjonowania społeczeństwa, jego kultury i konkurencyjności na arenie międzynarodowej.

1.7. EKES popiera dążenie do rozwoju badań naukowych i innowacji oraz zwiększenia przeznaczonych na nie środków, które są inwestycjami długoterminowymi, strategicznymi dla konkurencyjności całej UE na szczeblu międzynarodowym. Szczególnie chodzi o sektory, które charakteryzują się modernizacją i wprowadzaniem czystych technologii w dziedzinie energii, transportu, ogrzewania i chłodzenia budynków, a także w każdym sektorze przemysłowym oraz w sektorach rolnictwa i usług dzięki coraz szerszemu zastosowaniu innowacyjnych technologii, zwłaszcza technologii cyfrowych, sztucznej inteligencji i technologii 5G.

1.8. EKES ubolewa, że w komunikacie Komisji niewiele miejsca poświęca się rocznej analizie wzrostu gospodarczego UE, ograniczając się do stwierdzenia, że „na krótkoterminowe perspektywy gospodarcze ma wpływ o wiele bardziej niesprzyjające otoczenie gospodarcze i geopolityczne oraz wysoka niepewność” i „inwestycje i potencjalny wzrost gospodarczy utrzymują się jednak poniżej poziomu sprzed kryzysu”. Na taką sytuację może wpływać również nieharmonijny proces wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE. Zdaniem EKES-u najbardziej priorytetowe znaczenie ma ożywienie zrównowazonego wzrostu gospodarczego, zwłaszcza w słabszych krajach i regionach, dzięki dużemu wzrostowi europejskiego PKB w celu stworzenia dobrobytu i bogactwa niezbędnego do wsparcia strategii.

1.9. EKES popiera niemniej każdą z wytycznych strategicznych dotyczących wzrostu i określających europejski semestr. Popiera również wskazanie przeszkód w osiągnięciu każdego z celów, szczególnie celu dotyczącego inwestycji niezbędnych do realizacji programów ochrony środowiska, które to przeszkody ze względu na obecnie obowiązujący pakt stabilności i jego wiążące zasady mogą utrudnić zapewnienie jednolitego stosowania planów w dziedzinie energii i klimatu w państwach członkowskich. Może się z łatwością okazać, że cele renaturalizacji zostaną osiągnięte tylko przez te kraje UE, które przestrzegają lub w nadmiarze spełniają wymogi paktu stabilności. Uniemożliwi to tym samym osiągnięcie celu, który UE musi całościowo zrealizować, co będzie oznaczać połowiczny wynik dla całej planety i rezygnację z dążenia do tego, by cała UE była punktem odniesienia dla innych krajów na świecie.

1.10. EKES ma zatem nadzieję, że przeanalizowane i przyjęte zostaną środki regulujące inwestycje, które uwzględniając wymogi paktu stabilności lub czyniąc od nich i zasad pomocy państwa odstępstwo, umożliwią wszystkim krajom inwestowanie niezbędnych środków w realizację własnych celów wytyczonych w zintegrowanych planach w dziedzinie energii i klimatu zatwierdzonych przez Komisję.

1.11. EKES odnosi się przychylnie do zawartej w strategii na rzecz wzrostu gospodarczego na 2020 r. i przedstawionej Parlamentowi Europejskiemu w dniu 15 stycznia 2020 r. propozycji wykorzystania wszelkich już dostępnych środków i dźwigni finansowych za pomocą obecnych instrumentów przewidzianych w wieloletnim planie finansowym na lata 2021–2027, lecz życzy sobie również, by przeprowadzono korektę w górę środków finansowych w wypadku, gdy okaże się to konieczne do osiągnięcia celów.

1.12. EKES ma nadzieję, że Komisja będzie skutecznie i proaktywnie kontrolować wyniki, które różne państwa członkowskie powinny osiągnąć w oparciu o uzgodnione plany w dziedzinie energii i klimatu, zachęcając do wsparcia rozwiązywania problemów metodologicznych i finansowych, a nie tylko wyrażając krytykę.

1.13. EKES zgadza się co do potrzeby wzmocnienia stabilności i odporności systemu finansowego i zaostrzenia zasad rządzących rynkami finansowymi w celu zwiększenia międzynarodowej roli waluty europejskiej oraz zapobieżenia wszelkim przyszłym kryzysom, które mogą pojawić się w innych częściach świata i oddziaływać na Europę w wyniku globalizacji. Można tego dokonać poprzez wzmocnienie zasad makroostrożnościowych i innych środków mających na celu ochronę stabilności finansowej państw członkowskich. Oprócz trwającego procesu tworzenia unii bankowej i unii rynków kapitałowych przyszły przegląd strategiczny polityki pieniężnej EBC ⁽¹⁾ powinien koncentrować się bardziej na wspieraniu wzrostu gospodarczego w strefie euro oraz zwiększeniu międzynarodowej roli euro.

1.14. EKES podkreśla wagę uznania za główny element strategii wzrostu gospodarczego na 2020 r. utrzymania dobrobytu obywateli za pomocą zachowania i wzmocnienia osiągnięć społecznych, dzięki którym UE jest wzorcem na całym świecie.

1.15. Jeżeli chodzi o podstawowy filar praw socjalnych, EKES wyraża zadowolenie, że zostały one ujęte ponownie w strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r. EKES ma nadzieję, że w ramach celów europejskiego semestru szczególną uwagę zwróci się na problem równouprawnienia płci, szczególnie odnośnie do praw kobiet w miejscu pracy, wyrównania płac, ochrony miejsca pracy dla matek, a także w celu przeciwdziałania negatywnym tendencjom demograficznym, znacznej poprawy prawodawstwa dotyczącego ochrony rodziny, w tym poprawy sytuacji w zakresie urlopu wychowawczego dla ojców, oraz stworzenia korzystnego środowiska pracy z myślą o zapobieganiu wszelkim formom przemocy fizycznej i psychicznej wobec kobiet. Jeżeli chodzi o równouprawnienie płci, należy przestrzegać spójnego i opartego na równości stosowania przepisów dotyczących rozwodów, tak by oboje małżonkowie mieli równe prawa w stosunku do niepełnoletnich dzieci.

1.16. Zdaniem EKES-u UE powinna umocnić swą pozycję na arenie międzynarodowej w celu utrzymania dobrobytu, bezpieczeństwa i wartości, na których się opiera. W tym celu powinna przyjąć wiodącą rolę na szczeblu światowym poprzez wsparcie powszechnej, zdecydowanej i spójnej realizacji celów zrównoważonego rozwoju Narodów Zjednoczonych oraz wielostronny porządek światowy oparty na zasadach, którego centralnym elementem jest ONZ, i stanowczo bronić zasad demokracji i ochrony planety, praworządności i praw podstawowych.

1.17. EKES jest przekonany, że urzeczywistnienie dobrze wyposażonego i spójnego jednolitego rynku ukierunkowanego na potrzeby obywateli i przedsiębiorstw może wnieść kluczowy wkład we wzrost, jeżeli będzie faktycznie koncentrować się na obywatelach i przedsiębiorstwach, oraz powinno stanowić podstawę harmonijnej, odnowionej i zaktualizowanej integracji europejskiej sprzyjającej włączeniu społecznemu oraz adekwatnej do nowych technologii i do infrastruktury w pełni interoperacyjnego jednolitego rynku cyfrowego. W przejściu do Europejskiego Zielonego Ładu szczególnie nacisk zostałby położony na rolę modelu przedsiębiorstwa, który w centrum stawia człowieka, taki jak przedsiębiorstwa gospodarki społecznej.

1.18. EKES uważa, że wraz z gruntownym uproszczeniem administracyjnym, szeroko zakrojonym procesem cyfryzacji i intensywnym budowaniem zdolności wszystkich zainteresowanych podmiotów niezbędne jest stworzenie umocnionej infrastruktury zarządzania jednolitym rynkiem na szczeblu unijnym i krajowym.

1.19. EKES jest zdania, że realizacja proponowanej wizji strategicznej może wiązać się z zagrożeniami i oporem, gdyż brakuje nowych mechanizmów zarządzania, dzięki którym obywatele i przedsiębiorstwa oraz podmioty publiczne i prywatne na szczeblu lokalnym i regionalnym mogłyby włączyć się proaktywnie w proces oddolny umożliwiający wyrażenie konkretnych potrzeb i problemów w terenie i nadanie im znaczenia.

1.20. EKES zaleca zatem nowe struktury zarządzania na różnych szczeblach, które będą mogły zapewnić udział i zaangażowanie tkanki lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego w opracowywanie i wdrażanie sprawiedliwych środków adekwatnych do miejscowych realiów.

2. Proponowana przez Komisję roczna strategia zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r.

2.1. Wydaje się, że obecnie wszyscy zgadzają się z potrzebą nowej, długoterminowej, globalnej strategii zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu dla przyszłości Europy, której towarzyszyłby całościowy plan realizacji umożliwiający osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r. i która obejmowałaby wszystkie aspekty wpływające na europejskie społeczeństwo i obywateli, przedsiębiorstwa i otoczenie, w którym działają, przemysł i jego konkurencyjność, od inwestycji i zamówień publicznych po handel, umiejętności, innowacje i wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

2.2. Opracowując krajowe polityki i strategie, które znajdują wyraz w krajowych programach stabilności lub konwergencji oraz krajowych programach reform, państwa członkowskie powinny uwzględnić priorytety określone przez Komisję w dokumencie dotyczącym rocznej analizy wzrostu gospodarczego UE.

⁽¹⁾ Przemówienie inauguracyjne, konferencja prasowa, Christine Lagarde, prezes EBC, 12 grudnia 2019 r.

2.3. Celem komunikatu w sprawie rocznej analizy strategicznej wzrostu gospodarczego Unii Europejskiej na 2020 r. ⁽²⁾ było przedstawienie punktu widzenia Komisji na temat priorytetów politycznych, które państwa członkowskie powinny uwzględnić w trakcie opracowywania polityki gospodarczej na 2020 r. Opiera się on na włączeniu celów zrównoważonego rozwoju Narodów Zjednoczonych na 2030 r. do polityki europejskiej, szczególnie:

- zrównoważenia środowiskowego, wzrostu wydajności, sprawiedliwości i stabilności makroekonomicznej jako filarów nowego paradygmatu polityki gospodarczej UE w nadchodzących latach,
- potrzeby opracowania nowego paradygmatu wzrostu gospodarczego w taki sposób, by skutecznie rozwiązywać długofalowe problemy przekształcające europejskie społeczeństwo,
- objęcia przez UE przewodnictwa politycznego i gospodarczego na szczeblu globalnym w oparciu o nowy paradygmat jako sposób ożywienia potencjalnego wzrostu gospodarczego,
- wyważenia w perspektywie krótko- i długoterminowej kosztów i korzyści polityk i reform strukturalnych: podział korzyści i ograniczenie kosztów dla najsłabszych grup społeczeństwa,
- znacznych inwestycji publicznych i prywatnych w celu maksymalizacji synergii między różnymi wytyczonymi celami strategicznymi, również by „zainwestować rekordowe kwoty w nowatorskie badania i innowacje” oraz w kształcenie, zwłaszcza, by osiągnąć „obecne cele klimatyczne i energetyczne na 2030 r.”,
- optymalizacji kluczowego czynnika budżetu UE na lata 2021–2027 w celu realizacji ambicji politycznych: „w oparciu o istniejące i nowe mechanizmy plan inwestycyjny na rzecz zrównoważonej Europy zapewni inwestycje niezbędne do realizacji Europejskiego Zielonego Ładu” oraz „mechanizm sprawiedliwej transformacji obejmie najbardziej dotknięte regiony i zagwarantuje, że nikt nie zostanie pominięty”,
- umocnienia zarządzania gospodarczego i odpowiedzialności demokratycznej, które powinny iść ze sobą w parze: większa odpowiedzialność demokratyczna w dziedzinie europejskiego semestru i ogólniej rzecz ujmując, zamiar kontynuowania przez Komisję dialogu z państwami członkowskimi i zachęcenia ich do zaangażowania parlamentów krajowych, partnerów społecznych i wszystkich stosownych zainteresowanych stron.

2.4. UE i państwa członkowskie powinny przełożyć powyższe cele na strategię i szereg możliwych do realizacji działań. By zrównoważony rozwój był filarem polityki i działania, instytucje europejskie, państwa członkowskie i regiony powinny połączyć różnorodne narzędzia w celu umożliwienia udziału wszystkim obywatelom, poprawiając jednocześnie jakość życia i konkurencyjność gospodarki UE.

2.5. W swej rezolucji z 30 października 2019 r. EKES podkreślił, że należy „podejmować działania na wszystkich poziomach jednocześnie i nadawać im odpowiednią dynamikę, by sprostać pilnym wyzwaniom gospodarczym, społecznym i środowiskowym” ⁽³⁾, i wniósł przy tym o całościową strategię zrównoważonego rozwoju do 2050 r. służącą realizacji Agendy 2030 ONZ ⁽⁴⁾.

2.6. W swej rezolucji EKES podkreślił również, że: „To przekształcenie paradygmatu wymaga:

- Zmian w systemie rządzenia – potrzebne są specjalne mechanizmy zarządzania, aby można było szybciej zająć się pilnymi problemami i rozwiązać złożone kwestie. Mechanizmy te łączyłyby poziom UE z poziomem państw członkowskich, ale nie zastępowalyby działań podejmowanych na obydwu tych szczeblach.
- Włączania celów zrównoważonego rozwoju do unijnych procesów monitorowania ekonomicznego i społecznego oraz do budżetowania”.
- Wyposażenia europejskiego semestru „w nowe, lepsze, mierzalne i uzupełniające wskaźniki społeczne, gospodarcze i środowiskowe w celu monitorowania wszystkich aspektów Europejskiego filaru praw socjalnych i jego zasad oraz 17 celów zrównoważonego rozwoju”.

2.7. Zrównoważony rozwój jest istotnym elementem wszelkich pomyślnych strategii konkurencyjności i Europa powinna rozwinąć pobudzającą do niego siłę napędową w sferze gospodarki, wzmacniając swą pozycję na świecie jako innowator w oparciu o model gospodarki o obiegu zamkniętym oraz stworzenie następnej generacji możliwości biznesowych wynikających z popytu na zrównoważone rozwiązania. Duży wzrost popytu rynku na zrównoważone rozwiązania wymaga spójności między celami polityki ukierunkowanymi na zrównoważony rozwój.

⁽²⁾ Roczna strategia zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r. (COM(2019) 650 final).

⁽³⁾ Rezolucja EKES-u „Wkład Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w program prac Komisji na rok 2020 i późniejszy okres” (Dz.U. C 47 z 11.2.2020. s. 1).

⁽⁴⁾ *Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development* [Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030].

2.8. W swej opinii dodatkowej w sprawie rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2019 r. ⁽⁵⁾ EKES podkreślił:

- konieczność zwiększenia inwestycji publicznych i prywatnych, zwłaszcza w infrastrukturę społeczną i edukacyjną,
- dostosowanie do celów zrównoważonego rozwoju ONZ na 2030 r. i plan transformacji energetycznej i klimatycznej,
- zintensyfikowanie reform strukturalnych, szczególnie odnośnie do nierównowagi strukturalnej i bieżących nadwyżek,
- wykorzystanie funduszy na inwestycje materialne, cyfrowe i środowiskowe oraz na rozwój umiejętności i kwalifikacji,
- kluczową rolę ochrony praw społecznych, którą należy włączyć do europejskiego semestru w tym samym stopniu co cele makroekonomiczne i budżetowe,
- opodatkowanie sprzyjające inwestycjom produkcyjnym i wydatkom w gospodarce realnej,
- konsultacje z partnerami społecznymi na różnych etapach realizacji europejskiego semestru,
- wykluczenie prywatyzacji towarów o znaczeniu strategicznym.

2.9. Na płaszczyźnie makroekonomicznej „istnieje wyraźna potrzeba opracowania nowej europejskiej strategii gospodarczej: pozytywnej narracji z myślą o przyszłym rozwoju gospodarki UE na świecie, która pomogłaby zwiększyć odporność UE na wstrząsy gospodarcze i zgodność jej modelu gospodarczego z zasadami zrównoważonego rozwoju – pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym. To przywróciłoby Europejczykom poczucie bezpieczeństwa i stabilności oraz wspólny dobrobyt” ⁽⁶⁾.

2.10. Konieczne są „trwały wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, zmniejszanie nierówności, pozytywna konwergencja, zapewnienie wzrostu produktywności i konkurencyjności w myśl celów strategii »Europa 2020«, dobre warunki dla przedsiębiorstw i inwestycji, dobrej jakości miejsca pracy i odpowiednie wynagrodzenia, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego, stabilne i ukierunkowane na zrównoważoność finanse publiczne, stabilny sektor finansowy i osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r. oraz celów porozumienia klimatycznego z Paryża” ⁽⁷⁾.

2.11. EKES jest przekonany, że w realistycznym scenariuszu przyszłość UE może opierać się wyłącznie na połączeniu solidnej bazy gospodarczej i silnego wymiaru społecznego ⁽⁸⁾, w związku z czym „konsekwentnie opowiada się za pozytywną konwergencją społeczno-gospodarczą i skuteczniejszą polityką społeczną zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu państw członkowskich” ⁽⁹⁾ wraz z opracowaniem „jasnego i skoordynowanego planu działania określającego priorytety w zakresie wdrażania Filaru oraz egzekwowania istniejących praw i standardów socjalnych”. „Poprzez nowy proces europejskiego semestru należy osiągnąć cele społeczne, monitorując braki w równowadze społecznej. Ponadto trzeba wprowadzić nowe i wymierne wskaźniki wraz z ukierunkowanymi zaleceniami dla poszczególnych krajów” ⁽¹⁰⁾.

2.12. W ramach działań zmierzających do wzmocnienia jednolitego rynku należy wspierać „stworzenie otoczenia korzystnego dla rozwoju wielorakich form przedsiębiorstw gotowych zmierzyć się z wyzwaniami stojącymi przed społeczeństwem”. „We wszystkich tych środowiskach konieczne jest współistnienie różnych form przedsiębiorstw, a także ich zintegrowanie, lecz każdy z tych obszarów zasługuje na uwagę z punktu widzenia działań legislacyjnych i inwestycji publicznych” ⁽¹¹⁾, w związku z czym należy odrzucić uniwersalne podejście.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 190 z 5.6.2019, s. 24

⁽⁶⁾ Opinia EKES-u z dnia 17 lipca 2019 r. „W kierunku bardziej odpornej i zrównoważonej gospodarki europejskiej”, (Dz.U. C 353 z 18.10.2019, s. 23).

⁽⁷⁾ Opinia EKES-u z dnia 17 lipca 2019 r. „Nowa wizja dokończenia budowy unii gospodarczej i walutowej” (Dz.U. C 353 z 18.10.2019, s. 32).

⁽⁸⁾ Opinia EKES-u z dnia 19 października 2017 r. w sprawie wpływu wymiaru społecznego i Europejskiego filaru praw socjalnych na przyszłość Unii Europejskiej (Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 145), pkt 1.2 i 2.2.

⁽⁹⁾ Zob. np.: opinia w sprawie zasad dotyczących skutecznych i niezawodnych systemów świadczeń społecznych (Dz.U. C 13 z 15.1.2016, s. 40); opinia w sprawie wpływu wymiaru społecznego i Europejskiego filaru praw socjalnych na przyszłość Unii Europejskiej (Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 145), oraz opinia „Wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie dostępu pracowników oraz osób samozatrudnionych do ochrony socjalnej” (Dz.U. C 440 z 6.12.2018, s. 135).

⁽¹⁰⁾ Opinia EKES-u z dnia 25 września 2019 r. „Europejski filar praw socjalnych – ocena wstępnego wdrażania i zalecenia na przyszłość” (Dz.U. C 14 z 15.1.2020, s. 1).

⁽¹¹⁾ Opinia EKES-u z dnia 17 lipca 2019 r. w sprawie wspierania jednolitego rynku sprzyjającego przedsiębiorczości i innowacjom (Dz.U. C 353 z 18.10.2019, s. 6), pkt 1.3 i 1.5.

2.13. EKES podkreślił, że „zmiany, jakie nowe technologie, sztuczna inteligencja i duże zbiory danych niosą ze sobą w dziedzinie procesów produkcyjnych i, ogólnie, gospodarki, wpłyną również zasadniczo na rynek pracy” i że „ważne jest jednak, aby procesy te zachodziły w ramach owocnego dialogu społecznego, przy jednoczesnym poszanowaniu praw i jakości życia pracowników”⁽¹²⁾.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES uważa, że absolutnym priorytetem jest zalecenie wzmocnienia zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego tworzeniu nowych i trwałych miejsc pracy i zapewniającego dobrobyt niezbędny do wsparcia inwestycji w celu przyspieszenia wzrostu całościowej wydajności czynników gospodarki o obiegu zamkniętym, zintensyfikowania reform strukturalnych na rzecz lepszego zarządzania i większej odpowiedzialności, zwłaszcza w dziedzinie technologii cyfrowych i ochrony środowiska, oraz rozwoju umiejętności i kwalifikacji i ochrony praw społecznych niezbędnych w nowym paradygmacie Europejskiego Zielonego Ładu.

3.2. Przystawienie się na nowy model rozwoju musi się opierać na trwałej konkurencyjności jako fundamencie skutecznej europejskiej społecznej gospodarki rynkowej i w przyszłości musi być nadal zasadą przewodnią pod warunkiem że za pomocą inwestycji w skuteczne i zintegrowane systemy ochrony bronić będzie obywateli i regiony przed kosztami nieuniknionych zmian.

3.3. Kryzys finansowy unaoczniał wagę stabilności i integracji rynków kapitałowych i finansowych, na których fragmentacja nadal stanowi przeszkodę w rozwoju przedsiębiorstw i inwestycji: konieczne byłoby przyjęcie dodatkowych środków, zwłaszcza w sektorze finansowym, w celu przywrócenia zaufania do rynku oraz zaufania we wszystkich państwach członkowskich.

3.4. UE wymaga nowej strategii gospodarczej, która wspierałaby stały i zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu i oferowałaby pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich. EKES jest przekonany, że urzeczywistnienie dobrze wyposażonego i spójnego jednolitego rynku ukierunkowanego na potrzeby obywateli i przedsiębiorstw powinno stanowić podstawę harmonijnej, odnowionej i zaktualizowanej integracji europejskiej sprzyjającej włączeniu społecznemu i adekwatnej do nowych technologii i infrastruktury w pełni interoperacyjnego jednolitego rynku cyfrowego. W przejściu do Europejskiego Zielonego Ładu szczególny nacisk zostałby położony na rolę modelu przedsiębiorstwa, który w centrum stawia człowieka, taki jak przedsiębiorstwa gospodarki społecznej.

3.5. EKES jest zdania, że oprócz gruntownego uproszczenia administracyjnego, szeroko zakrojonego procesu cyfryzacji i intensywnego budowania zdolności wszystkich zainteresowanych stron konieczne jest stworzenie infrastruktury zarządzania jednolitym rynkiem umocnionej na szczeblu unijnym i krajowym poprzez proaktywny udział obywateli, konsumentów i przedsiębiorstw, by rozwinąć uproszczone i przyjazne dla użytkownika koncepcje oraz przejrzyste i skuteczne wdrożenie i zastosowanie w odpowiednim czasie zasad jednolitego rynku jako podstawy pomyślnego przejścia do UE opartej na technologiach cyfrowych, skutecznej, spójnej, wyważonej i zrównoważonej pod względem gospodarczym, środowiskowym i społecznym.

3.6. EKES podkreśla dotychczasowe uwagi odnośnie do potrzeby „jak najszybszego zniwelowania infrastrukturalnej, terytorialnej i kulturowej przepaści cyfrowej, która jest obecnie przeszkodą dla rozwoju gospodarczego i społecznego UE i źródłem różnic w poziomie życia obywateli i przedsiębiorstw oraz dostępnych możliwości”⁽¹³⁾.

3.7. EKES uważa, że brak nowych mechanizmów zarządzania angażujących proaktywnie obywateli, przedsiębiorstwa oraz podmioty publiczne i prywatne na szczeblu lokalnym i regionalnym w proces oddolny, który umożliwiłby wyrażenie konkretnych potrzeb i problemów w terenie i nadałby im znaczenie, może spowodować, że realizacja proponowanej wizji strategicznej napotka zagrożenia i opór mogący spowolnić proces wdrażania, i zaleca instytucjom europejskim i krajowym nowe struktury zarządzania zapewniające zaangażowanie i udział tkanki lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego w opracowywaniu i wdrażaniu sprawiedliwych środków adekwatnych do realiów działania.

Bruksela, dnia 19 lutego 2020 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽¹²⁾ Opinia EKES-u z dnia 17 lipca 2019 r. w sprawie wspierania jednolitego rynku sprzyjającego przedsiębiorczości i innowacjom (Dz.U. C 353 z 18.10.2019, s. 6), pkt 1.3 i 1.5.

⁽¹³⁾ Opinia EKES-u z dnia 18 października 2017 r. w sprawie przeglądu śródkresowego jednolitego rynku cyfrowego (Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 102), pkt 1.8.